

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Megyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilityeva (Zápolya) ut a 1. Telefonszám 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1921.

L. évfolyam, 77. szám.

Vasárnap, április 10.

Ausztria újabb rendszabálya a Habsburgok ellen.

— *Budapesti tudósítónk jelentése.* —

Wien, ápr. 8.

A nemzetgyűlésen szociáldemokrata képviselők indítványt nyújtottak be, hogy a Habsburgokat kintásító törvényeikk oly módon volna kiegészítendő, hogy

minden Habsburg, aki a kintásítás ellenére még egyszer Ausztria területére lép, bíróság büntetendő.

Az indítvány előadójaúl Renner volt kancellárt választották meg.

A magyar kormányválság oka.

Budapest, április 8.

A nemzetgyűlés befejezése után a kisczadapárt érkeztelen Tomcsányi igazságügyminiszter pótlólag bejelentette lemondását. Este az intéző-bizottság ülést tartott. Teleki újságírók előtt kijelentette, hogy a válság oka két momentumra vezethető vissza. Egyrészt Gratz külügyminiszternek bizonyos vonatkozásban szubjektív tartalma beszédére, ami a kisczadapártot felingerelte, másrészt a király levelének közzétételére. A király kijelentette, hogy a nemzet tudomására akarja hozni, hogy miért jött és miért ment el

„Minisztertársaim ígéretét birtam arra nézve, — jegyezte meg Teleki — hogy a levél közzététele elé nem gördítenek akadályokat. A király levelében semmi közjogilag kifogásolni valót nem találtam, mert az 1920. évi I. törvényekkel nincs ellentétben. Teljesen magánaktusnak tekinthető. A magam részéről a válság felidézését tisztára heccelődésnek tartom. Remélem, hogy a kedélyek rövidesen meg fognak nyugodni.”

Teleki utódja Bethlen István gróf lesz.

Budapest, április 8.

Jól értesült forrásból a válság lefolyását rövidnek jelzik. A kormány tagjai nagyjából megmaradnak Teleki gróftól kivéve, akinek utódjaúl Bethlen István gróftól emlegetik, aki a belügyi tárcát is vezetné egyuttal.

Károly király megérkezett Luzernbe.

Buchs, április 8.

Károly király vonata tegnap este fél nyolckor Zürichbe érkezett, majd éjjelkor Luzernbe ért, ahol a király kiszállt és a Hotel Nacionalba ment, hogy megvárja itt a svájci szövetségi kormány rendelkezéseit, mert addig nem térhet vissza Pranginsba.

Luzern, ápr. 8.

Károly néhány napig Luzernben marad, amíg a szövetségi tanács döntése megérkezik. A

döntést megelőzi annak a megvizsgálása, hogy milyen körülmények között hagyta el Károly király Svájcot. Károly kijelentette, hogy teljesen egyedül távozott és eltávazása semmiféle komplikációnak sem volt az eredménye.

Bern, ápr. 8.

A svájci államtanács Károly királynak 5 heti tartózkodási engedélyt adott és egyben felhívta, hogy addig keressen Svájcban kívül más állandó tartózkodási helyet.

A kommunisták ügye a nemzetgyűlésben.

Bizalmat szavaztak a kormánynak.

— *A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése.* —

Dr. Ribar Házelnök délután 4 órakor nyitotta meg a skupstina ülést és a beérkezett kérvények és panaszok feloivasása után bejelentette, hogy Pasies miniszterelnök kíván szólni.

Pasies miniszterelnök szólásra emelkedik és kijelenti, hogy ő hozzá és a belügyminiszterhez intéztek interpellációt ugyanazon ügyben. Ő megbizta a belügyminiszter urat, hogy gyűjtse össze az adatokat és jelentse be a minisztertanácsnak. Ez meg is történt és minthogy az előterjesztett jelentés alapján a minisztertanács elhatározta, hogy milyen feleletet kell adni és miképpen az interpellációra, ő kijelenti, hogy a belügyminiszter válaszával, amit az adni fog teljesen egyetért.

Ezután Draskovics belügyminiszter emelkedett szólásra és több mint két órás beszédben felelt az interpellációra. A világtörténelem egyik nagyjelentőségű mozzanata az az utolsó években jelentkezett szociális mozgalom, amely bolsevizmus néven ismeretes. A bolsevizmust kétféleképpen fogadták az emberek: európaiasán és ázsiaian. Oroszországban ázsiaian fogadták. Európában sikra szálltak ellene. Mi Jugoszláviában Európa mellé álltunk és harcot hirdettünk ellene. Nálunk a bolsevizmus történetében két korszak van, az 1919. és az 1920-as. Szociálistáink és kommunistáink ez alatt az idő alatt két kongresszust tartottak. Az elsőn arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ki kell küszöbölni az osztályellentéteket, az osztályokat ki kell egyenlíteni és mindenkit, aki a háborura uszít,

vagy a háborút előidézi, meg kell büntetni. A második kongresszuson, a vukovári kongresszuson arra az álláspontra helyezkedtek, hogy mégis kell hadsereg, mégis kell háború, nem kell az osztályellentétek kiegyenlítése, hanem a munkásosztálynak tulsulva, teljhatalma, ami csak a proletárdiktatura formájában képzelhető.

Ezután felolvastak a kommunista kongresszusok határozataiból egyes részeket. Ezekben elvetik az evolúciót parlamenti úton és azt vallják, hogy erőszakkal kell, hogy magukhoz ragadják a hatalmat, a burzsoáziát meg kell gyilkolni, ki kell pusztítani és úgy kell megteremtteni a hatalmat, mint Oroszországban a szovjet.

A kommunizmus, amíg oly elveket vallott, mint az első kongresszuson, egészen szimpátikus volt. A második kongresszuson már veszedelmesebbnek mutatkoztak, de a kormány még akkor is azt hitte, hogy ez mind csak teória. Mikor azonban azt hirdették, hogy elveiket meg akarják valósítani és arra csak az erőszakot látják eszköznek, a kormány figyelni kezdte a kommunista-párt működését. A kommunista-párt egyes tagjai a kormány szolgálatába állottak és állandóan informálták arról, hogy pártjukban mi történik. Megkezdették a kommunista program végrehajtását. Megalakították titkos szervezeteiket és ott megkezdtek a működést.

Ekkoriban felhívták Davidovics belügyminiszter, illetve miniszterelnök figyelmét arra, hogy a kommunistákkal szemben szigorúan kell fellépni, de Davidovics annak

idején még arra az álláspontra helyezkedett, hogy eszméket hirdetőikkel szemben eszmékkel kell harcolni.

Tovább figyeltük a kommunista-párt mozgalmát és megállapítottuk, hogy nagy visszaéléseket követnek el a szakszervezetekben. A szakszervezetekbe azért tömörül a munkásság, hogy gazdasági helyzetén javitsson. Itt azonban most a kommunista vezetők akkor rendeztek sztrájkot, amikor arra a kommunista-pártnak akár nálunk, akár más ellenséges országban szüksége volt. Tudjuk, hogy azelőtt az volt a szokás, hogy a munkások mielőtt sztrájkba léptek volna, mindig bejelentették a munkaadónak, hogy követeléseik vannak, hogy tárgyaljanak róla és csak ha a megegyezés nem sikerült, következett a sztrájk. A kommunista-pártnak taktikája ezzel szemben olyan, hogy pár hónappal ezelőtt egy szép napon Beograd kenyér nélkül maradt. A kommunista-párt kiadta a jelszót, hogy másnap nem szabad sütni kenyeret és másnap nem volt kenyérünk. Itt kezdődött a kommunista-párt terrorja.

Vagy egy másik eset. Délután 6 órakor, amikor a villanygyárban meg kellett volna kezdeni a munkát, a munkások bejelentik, hogy sztrájkba lépnek. Aznap persze világítás nélkül maradtunk, mindenütt az egész városban rablás, fosztogatás. Másnap azután munkába léptek, de közben egy napig a főváros sötétben volt. A kommunista-pártnak azonban szüksége volt erre, azért rendezte.

A szakszervezeti pénzekkel is nagy visszaéléseket követtek el. Ezeket a pénzeket saját propaganda céljaikra használták fel. Azután meg nemcsak elbarátaiktól fogadtak el pénzt, hanem Oroszországtól, Magyarországtól és Amerikától is. Amerikába dr. Markovics kommunistavezér igazolványával megbizottat küldtek, hogy gyűjtsön pénzt, amit a polgárháború előkészítésére fognak felhasználni. Egy másik kommunistavezér Magyarországból a magyar kommun idejében husz millió koronát kapott. Oroszországban hasonlóképpen Markovics igazolványával jártak a megbizottak és hoztak pénzt és egyéb értéket.

Kiterjesztették titkos szervezeteiket a kommunisták a postára és távirára is. Akkor, amikor minden távirat cenzura alá esett, a kommunisták cenzurázatlan táviratokat kaptak mindenfelől. Még ezzel sem elégedtek meg, hanem a hadsereg demoralizálására törekedtek. Mindig kikémltek, hogy hol van valamelyik katonának, tisztnek, esendőnek baja a felettes hatóságával és azokat rábírták, hogy vagy szökjenek meg, vagy valami más katonai vétséget kö-

vessenek el. Amikor 1919-ben és 1920-ban a bevonulásra kerülő újoncok közül sokan a kommunistákhoz fordultak azzal a kérdéssel, hogy mit tegyenek, azt a tanácsot kapták, hogy vonuljanak csak be és ha felszerelték őket, szökjenek meg.

Most már elmondhatjuk, hogy 1919-ben nagyon sok volt a katonaszökevény, amit leginkább a kommunistapárt derék vezetőinek köszönhetünk.

Megállapítottuk a belügyminisztériumban, hogy a kommunistapárt vezetési és a rablógvilkosok között állandó összeköttetés volt. És mindazt, amit elmondottam, bizonyíthatom is. Itt vannak nálam a bizonyítékok, de véget akarok vetni beszédemnek és ezért csak az eseteket említem meg. Azok az urak, akik érdekelve vannak, biznyára tudni fogják mindezeket, de különösen a bíróság is meg fogja mindezt állapítani. Felhozza a következő példát: Amikor Dél-szerbiában a nyomozó hatóságok kivégeztek egy Jekó nevű rablógvilkost, akinek százhuszszoros rablógvilkosságért kellett volna felelnie, kommunistápropaganda iratokat találtak nála és egy sajtóközlemény irt jegyzőkönyvet, melyben pontosan feljegyezte, hogy mely faluban kit, miért és mikor gyilkolt meg, azoknak pedig, akiknek megkegyelmezett, azt mondta, hogy választások alkalmával arra a listára szavazzanak, amely vörössel lesz nyomva.

Egy másik eset: amikor az egyik rablógvilkos, aki Bulgáriából jött, agyonlőtt egy kumano-voit embert és azután Drakpoljébe menekült, ott nagy vendégszeretettel fogadta az egyik kommunistavezér, aki ma nemzetgyűlési képviselő. Megvendégelte, tíz pár boeskorral felszerelte és mert menekülés közben eldobta puskáját, újabb fegyvert szerzett neki.

Az egyik kommunistavezér a háberu alatt a bolgárok részére kémszolgálatokat teljesített, a háberu után pedig felajánlotta szolgálatait a kormánynak, a mely azt nem fogadta el, most ez az ur a kommunisták egyik vezetője. Egy másik kommunistavezér a moszkvai konzulátust, egy további pedig a petrogradi konzulátust fosztotta ki.

Elmondja, hogy a kormány, amely akkor hatalmon volt, ezt mind jól tudta és éppen azért kellett neki a rend- és közbiztonság érdekében olyan intézkedéseket tenni, amikkel megmentette az országot és a munkásság nagy részét. Beszéde végén kijelenti, hogy ők amakidején, amikor erre a lépésre határozták el magukat, már erősen figyelték a kommunistapártot és megállapították, hogy az Obznana, amit kiadtak, tulságosan enyhe. Majd ezzel fejezi be beszédét:

Mindazok, kik ma a nemzetgyűlésben ülnek, ismerhetik éppúgy a kommunistapárt üzenetait, mint annak vezéreit is. Mondjanak ítéletet, az ítélet legyen igazságos és olyan, hogy

később ne bánják meg az államférfiak és politikusok.

Utána dr. Markovics Szima, a kommunistapárt elnöke beszélt. Nincsen megelégedve a miniszter válaszával, mert nem hozott bizonyítékokat a nemzetgyűlés elé. Támadja a független szociálistákat, akik kiválással a kapitalista társadalomnak tettek szolgálatakat. A miniszter által említett esetekhez neveket követel. A rablógvilkosokkal való együttműködést tagadja és azt mondja, hogy az ezekre vonatkozó leveleket és nyilatkozatokat minden valószínűség szerint botokkal csikarták ki Draskovics ur rendőrei. A párt nem tehet arról, hogy sok választója között rablógvilkos is akad.

Dr. Melidinovics (radikális) az Obznana mellett szólalt fel. Pavicsics (néppárti) az Obznana hatályon kívül való helyezését követeli és ellene szavaz. Dr. Jovanovics (agrarpárti) önkényeskedésnek nevezi a kormány eljárását.

Kristan Edbin (szociáldemokrata) polemizál Markovicssal, de egyszersmind elítéli a kormány rendeletét. Szükség volt erőlyes rendszabályokra a kommunisták ellen, de az Obznana ellen szavaz, mert az törvénytelen volt.

Mileradovics (független szlovén földmunkás képviselő) bizalmat szavaz a kormánynak.

Lázics (agrarpárti) elítéli a kommunistákat és helyesli az Obznana-t.

Utána Draskovics belügyminiszter beszélt hosszabban és egyenként válaszolt az összes felszólalóknak. Beszédét azzal fejezte be, hogy tudatában van annak, hogy a kormány az alkotmányba ütköző rendeletet adott ki, de azt azért tette, hogy megmentsse azt, ami még megmenthető.

A szavazás során a kommunisták, a szociáldemokraták és földmunkások az Obznana ellen szavaztak, a többség pedig bizalmat szavazott a kormánynak.

Elfojtották a németország kommunista zavargásokat.

Wien, ápr. 8.

Tegnap Coblenzben a kommunistavezérek közül ötöt rögtönítelő bíróság elé vittek, halálra ítélték őket és azután rajtuk a halálos ítéletet végre is hajtották.

A hallei járásban a közlekedés újra normális. A legtöbb gyár az utolsó zendülések alkalmával annyira megrongálódott, hogy rövid időn belül a normális munka nem lesz felvehető.

Boroszlóban a nyomozó hatóságok egy nagy raktárra akadtak, amely telve volt robbanó anyagokkal. Ez alkalommal 56 személyt letartóztattak. Meklenburgban 230 személyt tartóztattak le.

Wien, ápr. 8.

Az erőlyes nyomozás és vizsgálat megállapította, hogy a Középnémetországban megszerzett bolsevik lázadásnak Holz kommunistavezér volt a főmozgatója. A hatóságok elfogató parancsot adtak ki ellene, fejére 100.000 márka jutalmat tűztek ki, de eddig még nem sikerült kézrekeríteni. Holz valószínűleg Berlinben rejtőzködik álnév alatt. Az is megállapítást nyert, hogy igen sok merényletnek Berlinben ő volt a szervezője.

Az entente új katonai akciója Németország ellen.

Páris, ápr. 8.

Briand miniszterelnök ma hosszasan értekezett Foch marsallal, majd fogadta az amerikai követet. Ezeknek a tanácskozásonak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert állítólag összefüggésben vannak azokkal az új akciókkal, amelyeket Németország ellen terveznek arra az esetre, ha nem akarná a szövetségesek feltételeit elfogadni és teljesíteni.

HIREK

A napfogyatkozás. Érdekes égi tűneménynek voltunk szemtanúi tegnap délelőtt. Kilenc órától fél tizenegyig napfogyatkozásban volt részünk. A délelőtt folyamán az emberek bekezdett üvegekkel figyelték a napot és csoportokban tárgyalták a ritka égi tűneményt. Alaposan csaldódtak azonban, mert teljes napfogyatkozás helyett csak részleges napfogyatkozást láttak. Szóval már a napban sem lehet bízni. A sok óléso szellemességen kívül, amellyel ezt a ritka égi tűneményt kísérték, volt egy szellemes ötlet is. Egy ólémes kereskedő ugyanis az üzlet elé az utcára kiállított egy létrát. Fent a létra tetejére rendkívül nagy távesövet erősített. A létra alján egész tömeg leste, mikor jön sorra, hogy a látványt élvezhesse, hisz nem került semmiibe, mert a létrára erősített tábla megmondja: Ingyen meglekintés. Amint azonban felér az ember a létrára, csaldódtan látja, hogy egy üzleti reklámnak dőlt be, ugyanis amint betekint a nagy távesőbe, a következő felírás látható: „Ne a napban, hanem az N-féle fűszer- és esemegeüzletben keressen friss teavaját”. Persze minden ember megelégedett arecal mászott le a létráról és polkóli nyugalommal nézte, hogy hogyan másznak föl sorra többi felebarátjai is.

Eljegyzés. Mattanovich Mária kisasszonyt eljegyezte Mattanovich Mátyas kereskedő Bókán.

Házasság. Sirovits Drága és Kállai Andor folyó hó 7-én házasságot kötöttek.

Felvétel a vakok ujszegedi intézetébe. Az ujszegedi vakok intézete közli, hogy oly tizenhat és harmincév közötti személyeket, akik vakok, de szellemileg épek, az intézet hajlandó valamely iparág megtanulása céljából felvenni. A kérvényeket legkésőbb május hó 31-ikéig kell beadni az intézet igazgatóságánál Ujszegeden. A kérvények bármely nyelven írhatók és a születési anyakönyvi kivonaton kívül esatolni kell a szegénységi és újraoltási bizonyítványt is.

A Schmidt-féle táncanfolyam. Már rég nem volt oly kitűnőnek ígérkező táncanfolyam, mint az a kurzus, amelyet Schmidt Mihály táncanár kedden délután megnyitott. Beüztünk néhány percre a táncterembe a tanítás ideje alatt. Két szép egyenes sorban állottak a növendékek 6—16 éves fiúk és leányok vegyesen és a táncanár vezényszavára harmonikus együttesben végezték a különféle alapgyakorlatokat, amelyekre Schmidt tanár különösen nagy gondot fordít. Voltak, akik elhibázták, ezekkel a gondos lekiismeretes tanár újra megismételtette a figurát és addig gyakoroltatta, míg hibátlanul nem ment. Bizony most még nagyon esetlenül mozognak a gyermekek, de csakhamar megszokják, megtanulják a feszte-len mozgást s rövid néhány hét múlva már vigan ropják majd a wanstéppet és a többi divatos táncot. A táncanár maga ropant büszke ezen kurzusra s méltán, mert a becskeréki uritársadalom színe-javának gyermekeit léttuk ott együtt.

Értesítés. Az izr. hitközség elnöksége értesíti azon tagjait, akik pászkát előjegyeztek, hogy a pászka a jegyzett mennyiségben hétfőtől, április 11-től kezdve átvehető és pedig naponként délelőtt 9—11 óra között. A vidéki tagok figyelmeztetnek, hogy a hitközség sem pászkát, sem darát postán nem küld, azt helyben kell átvenni.

Jó napot! és védelmet mindenféle fájdalmak ellen szerez magának a Feller-féle Elsafuid és Elsapilulák használatával. 6 dupla vagy 2 speciális üveg Elsafuid ára 42 K, 6 doboz Elsapilula 18 K. A szépitőszerek ideálja a Feller-féle „Elsa” arc- és bőrvédő pomádé, legerősebb minőség 15 K. Feller-féle valódi medicinal liliomtejszappan „Elsa” 19 K. Feller-féle „Elsa” Tannochina hajnövesztő pomádé nagy tégelye 15 K. Ugyancsak megbízhatók és ajánlásra méltóak a többi Elsa-készítmények is, melyek egyedüli készítője Feller V. Jenő, Stubica donja, Central 202. sz., Horvátország.

Dugulás. A London Hospital írja, hogy a „Ferenc József” keserűvizet sok esetben és állandóan kielégítő eredménnyel alkalmazzák.

„VOGTA” Rt.

VEGIKI BECSKEREK Telefon 137.

Villamos izzólámpák minden feszültségben a legolcsóbban.

Az angol bányászstrájk változatlanul tart

London, ápr. 8.

Lloyd George tanácskozásai a bányászok képviselőivel eredménytelenek maradtak. A strájk változatlanul tovább tart.

Erdélyi gazdasági kongresszus Bukarestben.

Az ipari és gazdasági törvények egységesítéséről is tárgyaltak.

Bukarest, április 8.

Március 30-án kezdődött Bukarestben a kereskedelmi és iparkamara helyiségében a félhivatalosan összehívott erdélyi gazdasági kongresszus, amely rendkívül fontos gazdasági és gazdaságpolitikai kérdéseket intézett el.

A kongresszusról ideiglenesen csak egészen rövid jelentést adtak ki, amely jóformán csak elsorolja a napirend egyes pontjait. Szóba kerültek az Erdélyben szükségessé vált különleges kiadások, amelyekkel Erdély gazdasági erejének intenzívebb kihasználását akarják elérni. Tárgyaltak a Magyarországon megszüllt területek és Románia egységes vámpolitikájáról, forgalmi és szállítási kérdésekről, a vasúti díjszabásokról, ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi statisztikáról s a kiviteli és behozatali kereskedelem szabályozásáról.

A kongresszus kimondta, hogy szükségesnek tartja a kereskedelemre és az iparra vonatkozó törvények kiterjesztését Románia új területeire. A bankkérdésről és új bankjegyek kibocsátásának módjairól is tárgyaltak.

A kizárólagosan erdélyi ügyek megvitatására összehívott kongresszuson érthető feltűnést keltett, hogy Bukovina és Besszarábia képviselői is megjelentek. Ez a körülmény annál feltűnőbb volt, mert a kongresszus rendezői különös nyomatékkal hívták meg az Ausztriától és Oroszországtól elszakított területek képviselőit. Végül elhatározták, hogy újabb kongresszust hívnak össze, amelyre Románia és a hozzá csatolandó valamennyi terület ipari, pénzügyi, kereskedelmi és mezőgazdasági érdekképviseleteit meghívják.

Tőzsde.

Wien, április 7.

Wieni tőzsde. Márka 1095, lei 970, lira 2875, francia frank 4750, svájci frank 11600, rubel 300, dollár 663, szokol 905, angol font 2630, dinár 1860, magyar korona 242, lengyel marka 85.

Zürich, április 7.

Zürichi zárlat. Berlin 935, New York 577, London 2267, Páris 4130, Milano 2150, Brüsszel 93, Prága 785, Budapest 215, Bukarest 835, Varsó 70 50, Bécs 154, lebélyegzett 96, Zagreb 407.

Budapest, április 7.

Budapesti tőzsde. Napoleondor 935, angol font 1130, dollár 275, francia frank 2200, lengyel marka 38, marka 465, lira 1250, osztrák korona 45, rubel 130, lei 405, szokol 395, svájci frank 49, dinár 770.

Az új görög kabinet a jövő héten megalakul.

Athén, ápr. 8.

Gunaris kabinetjének megalakítását esütörtökre várják. Pénteken mutatkozna be az új kormány és ugyanekkor jelentést tesz a miniszterelnök jelentést a nemzetgyűlésnek a politikai és a katonai helyzetről. Az eddig kiadott hivatalos kommunikék a görög vereségek okául az ellenességnek számbeli túlsúlyát adják. Legutolsó hírek szerint a görög hadsereget átcsoportosítják Brüsszánál.

Junius 26-án a föld összeütközik egy üstökösrel.

A greenwichi csillagvizsgáló értesítése szerint földünk junius 26-án összeütközik egy üstökösrel. — Az összeütközés a jelentés szerint nem lesz veszedelmes, mert az üstökös anyaga igen ritka, de az északi félteke lakóinak junius hó 26-án éjjel gyönyörű látványban lesz részük.

Egy csillagvizsgáló intézetnek egyik tudósa a világűr készülő szennazációjáról és a kilátásba helyezett összeütközésről a következőket mondja:

Az üstökös, melyről szó van, a Winnecke, mely 5 és háromnegyed évenként szokott felénk látogatni. Utoljára 1915-ben volt itt. A mi számításunk szerint normális pályáján nem találkozhatna földünkkel, de ezekben a számításokban nincsenek benne az utóbbi hat év rendellenességei. Oriási munka volna kiszámítani a bolygók hatásait, amik legutolsó körútja alatt érték. Lehet, hogy közel került a Jupiterhez és az annyira megváltoztatta pályáját, hogy most csakugyan összetalálkozik a földdel.

Junius 26-án földünk történetének páratlan szennazációja fog bekövetkezni. A föld ugyanis még üstökösrel soha össze nem ütközött. Egyszer, 1761. junius 30-án surolta egy üstökös négy-millió kilométer hosszú farkának a vége. Egy angol csillagász jegyzeteit ismerjük erről az éjszakéről: „Szokatlan világosság, sárgás fény, amelyet északi fénynek tartottam, de amely e napon nem volt észlelhető. 1770-ben a Lexelféle üstökös járt közel a földhöz. Ezt is a Jupiter zavarta meg és csak hatszor olyan távol volt tőlünk, mint a hold.

De a legnagyobb esemény eddig 1877 november 27-én történt. Ekkor földünk keresztülment a Biela üstökös pályáján, ahol az üstökös tizenkét héttel azelőtt ment át. Este héttől reggel egyig a római csillagvizsgálóban 13.829 hullócsillagot észleltek. Moncalieriben 33.400-at, az összes hulló csillagokat azon az éjjel 160.000-re becsülték.

A Winnecke üstökös eddig nagyon szerényen viselkedett. 1858-ban fedezték fel, azóta rendszeresen mindig megjelenik, de tisztes távolban maradt tőlünk. A tudományos világ érthető érdeklődéssel várja a mostani megjelenését.

Közgazdaság

A Torontói Agrárbank részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága a napokban tartotta meg szokásos mérlegmegállapító ülését, amelyen a felügyelő bizottság az igazgatóságnak a mérlegre vonatkozó összes javaslatait elfogadta. Ugyanakkor kimondották, hogy a közgyűlést még e hó folyamán megtartják és hogy a részvények osztalékául az 1920. üzleti évre (200 névérték után) 24 koronát fizetnek.

SPORT

Vasárnapi sportesemények: A footbalsport főszezonjában mind össze egyetlen bajnoki serlegmérkőzés kerül eldöntésre vasárnap Zombolyán, ahol is a Schwäbische múlt vasárnapi győzelmes csapata látja vendégül a Vasasok csapatát. A Vasasok múlt vasárnap váratlan vereséget szenvedtek s így most valószínűleg mindent elfognak követni a győzelem érdekében. Bár a multkorival sokkal erősebb csapatot állítanak starthoz, nem valószínű, hogy a Schwäbische csapatát megverhessék. Mindkét részen a védelmek erősebbek s így eldöntetlen, avagy a svábok egy goallarányu győzelme várható.

Beeskereken nem lesz vasárnap mérkőzés s ehelyett a Viktória cross-coumdrv versenye fogja kárpótolni a közönséget. A senior-versenyben szép mezőny indul s izgalmas küzdelem várható a KAC és a Viktória csapatai között, melyek közül a győztest megjósolni lehetetlen. Mindenesetre a KAC nagyobb treininggel induló csapata a startfavorit. Az egyéni győzelmet Makavtól, a KAC nagyklasszisu futójától elvitatni nem lehet, de a helyezésekért erős küzdelem várható Bogdán, Hamburger, Bence és Járassy között. A verseny d. u. 3 óraker kezdődik a kiserdő környékén. Az ifjúsági versenyek 3 csoportban megelőzik a senior-versenyt, melynek startja kb fél 5 óraker lesz a barakkok helyén.

A közönség tájékoztatása szempontjából közöljük, hogy minden futó mellén viseli klubjának a számát. Kac. 1, Dsk. 2, Viktória 3. Színek szerint Kac fehér-fekete, Dsk. vörös, Viktória kék-fehér. A versenyeket a volt katonai barakkoknál tartják meg. A verseny minden fázisának élvezése szempontjából ajánlatos látszóvet hozni. C.

Nyilttér.

Ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen férjem halála alkalmából részvényt nyilváníttak s a temetésen való megjelenésükkel mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezután mondok hálás köszönetet.

781 Özv. Menczer Lipótné.

Izraelita nőegylet elnöksége Vel. Beeskerek

Meghívó.

Az Izraelita Nőegylet április 17-én, vasárnap délután 5 órakor tartja

rendes évi közgyűlését

melyre az egylet minden tagja ezennel tisztelettel meghívatik.

Napirend:

1. Az elnökség évi jelentése.
2. Zárószámadások, vagyonskimutatás, a felmentvény megadása 1920-ra.
3. Költségvetés 1921-re.
4. Deutsch Zsigmondné szül. Pollák Julia-alapítvány.
5. A választmány kiegészítése.
6. Esetleges indítványok.

Az elnökség.

Veliki Beeskerek, 1921. ápr. 9.
Büchler Hugó, Özv. dr. Mangold Samuné,
titkár. elnök.

Vel. Beeskereki Tiszai Ármentesítő-Társulat.

103—1921. sz.

780

Pályázati hirdetés.

A Nagybeeskereki Tiszai Ármentesítő-Társulatnál megüresedett szakaszmérnöki állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak a Szerb-Horvát-Szlovén királyság állampolgárai, kik mérnöki oklevéllel bírnak, az állami hivatalos nyelven kívül a magyar vagy német nyelvben tökéletesen jártasak és vizsábályozási vagy ármentesítési munkáknál töltött egy évi gyakorlatot igazolni képesek.

Ezen állással járó javadalmazások a következők: 12.000 korona évi alapfizetés, mely 5 évenként 15%-al az alapfizetés 60%-áig emelkedhetik, évi 1500 korona lakbér, évi 1600 korona napidijátalány, 64 korona személyi és 12 korona családtagonkénti napi és mindenkor a hasonrangu állami mérnökök drágasági pótlékaival azonos drágasági pótlék, árvízvédelemmel és külső építési munkáknál naponta 40 korona pótdíj és természetbeni fuvar, 1 kilométer védőtöltés (körülbelül 6 hold) fű- és sarjuterme és 6 öl tűzifa.

A pályázni kívánók felhívattak, hogy életkorukat, állampolgárságukat, elméleti képzettségüket igazoló és eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványukat kérvényük kapcsán f. évi május hó 20-ig a társulati igazgatóságához — Veliki Beeskerek — nyújtsák be.

E határidőn túl beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A társulati alapszabályok értelmében a megválasztás ideiglenes. Véglegesítés egy évi sikeres próbaszolgálat után várható.

Veliki Beeskerek, 1921. ápr. hó.

Örgróf Pallavicini Artur s. k., társ. elnök.

Igen jóforgalmu

gyógyszertár

járasi székhelyen,
olcsón eladó

749

Cim e lap kiadóhivatalában.

Előzetes jelentés

Passiojátékok Beeskereken.

Passiojáték vagy: Jézus Krisztus szenvedései és feltámadása szóban és élőképekben, 17 felvonásban, illetve 17 képben.

MŰSOR:

1. Prolog.
2. Krisztus születése.
3. A gyermek Jézus Jánossal.
4. Jézus bevonulása Jeruzsálembé zene és énekkisérlettel.
5. Magdolna Jézus előtt
6. Jézus bucsuja Krisztustól.
7. Lábmosás és utolsó vacsora.
8. Jeruzsálemben elhatározzák Jézus megöletését és Judást megnyerik az árulásra.
9. Jézus elfogatása.
10. Krisztus Kaifás előtt.
11. Péter megtagadja Krisztust, Krisztus Pilátus előtt.
12. Judás kétségbeesése A keresztről.
13. Krisztus keresztfeszítése a két lator közt. Krisztus meghal a kereszten.
14. Krisztust leveszik a keresztről.
15. Jézus testét bebalzsamozzák.
16. Krisztus feltámadása.
17. Krisztus menybemenetele.

Ezen nagyszabású mű előadására a beeskereki „Arva asztaltársaság” köréből egy 70 tagú műkedvelő társaság alakult, amelyhez még egy 30 tagú énekkar és 10 tagú vonózenekar járul hozzá Weninger József karnagy vezetése alatt. A próbák Schneider Ferenc (Ka Isdorf) vezetése mellett már nagyban folynak. Az előadások a helybeli zárdaiskola kertjében lesznek április 30-tól a pünkösdi ünnepekig. Közlebbi részletek a falragaszokon

Schneider Ferenc,

a passio-játék vezetője

772 Mozdony-szálló, Vel. Beeskerek.

Ennek a nagyarányú játéknak be-
ruházása körülbelül 50.000 korona.

Metszett, épület- és tüzi FA

minden minőségben és
mennyiségben kapható
vasúton vagy usztható-
kon szállítva

„SEVER“

271

fakereskedelmi részvénytársaságnál
MARIBOR Aleksandrova u. 45

Mész.

Jutányos árban szállítom
saját égetésű beremendi
hőfűtő mészemet. 714

Donauer Jenő

Stari Kanizsa — Telefonszám 8.
Ugyanott kátrány kapható.

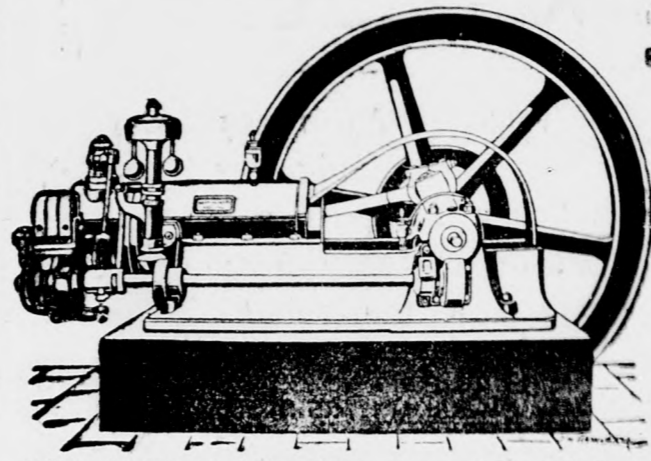
Kitűnő menetelű

705

mozi

más vállalkozás
miatt eladó.

Cím a kiadóban.

SCHMEREK ENGELBERT

gép- és elektrotechnikai vállalata, saját javító-
műhelye, Vel. Beeskerek, Etvesova (Magyar) u. 24

Eladó

2 db 30 HP szivógázmo-
tor, 1 db 40
HP Diesel motor, benzínmotorok
3-16 HP, különböző viziszi-
vattyúk, nagy tüzfecskendő
község vagy gyár részére, gáz-
esővek, tartalékrészek benzin-
és Diesel-motorokhoz, mágnes-
gyújtókészülékek, 1000 folyó
méter első **kendertömlő**
rendű 534
50-60 és 80 mm szélességben.
AUTO JAVÍTÁS!

Elsőrendű **bükkhasáb tűzifa**

száraz ölenként 1500 K, vagontételekben 8100 K 10.000 kg-ként

Pécsi daraszén, prima darabos mész,

733

portlandcement, kovácsszén kapható

Kemény Árpád és Társa

cégnél Vel. Beeskerek, Bégavégsor (Kreselics-telep.) . Telefon 187.

A világhírű
valódi

STANDARD

lakok minden célra,
amerikai terpentín,
schellak stb. stb

eredeti csomagolásban állandóan kaphatók:

STANDARD lak- és festékművek ALTSTETTEN-ZÜRICH.

Jugoszláviai főraktára ZAGREB, Hatzova ul. 25.

Kérjen árjegyzéket!

650

Kérjen árjegyzéket!

„Magnezit“ szénsavüzemek Novi Sad (Piactér)

előállítanak teljesen szagtalan, száraz és legkiadó-
sabb szénsavat. — Szállítanak saját cilinderjűkben
és minden időben töltenek azonnal beküldött cilin-
dereket. — (Hűsítőtelepek számára különleges szénsav).

710

Kérjen mindenütt csakis „Magnezit“-szénsavat.

DANICA

CIPŐ-
KRÉM

tisztít, puhít és fényesít.

Gyártja:

709

„SLAVIA“ vegyi cikkek gyára

tvornica kemičkih proizvoda d. d. ZAGREB, Ilica 213.

Telefon: 5-46.

Sürgöncim: „GEMIA“.

Deszka,

léc (Staffel), faragott
épületfa, valamint
szálfa (gömbfa) min-
den méretben, továbbá
elsőrendű cserhél

vagontételekben, nagyban és kicsinyben
kapható 1686

Kevevárai Bank Rt. fa-
osztálya Kóvin.

Banka i mjenjačnica L. KOHN I DRUG, ZAGREB.

Telefon: 23-88.

Preradovičeva ul. 2.

Sürgöncim: Kohnbanka.

Eszközöl

minden tőzsdemegbizást a
legkulánssabban.

Elad és vesz

valutákat és értékpapírokat.

Betéteket

folyószámlán a
legkedvezőbbben kamatoztat.

Minden konkurrencia kizárva!

Bor nagyban!   **Bor kicsinyben!**

Nagymennyiségű kitűnő kudrici és markováci boraim mellett most érkezett meg még nagyobb mennyiségű híres
szmederevői „Ruzsica“ sillerbor és kitűnő szerb szilvapálinka.

Felkérem a t. fogyasztóközönséget, hogy boraim és pálinkáim kitűnő minőségeiről mintaborpincémben sziveskedjenek meggyőződést szerezni.

Tisztelettel **Bogdanović Milán**, termény- és bormagykereskedő, Veliki Bečkerek, Zsitni trg (Boza-tér) 6. szám.

Telefonszám 365.

Keresek

hat és négyéves fiaim mellé lehetőleg németül beszélő **jobb leányt vagy kisasszonyt.**

Cim a kiadóban.

Veliki Bečkerek város területén, egyik legforgalmasabb utcában, más vállalat miatt egy

bádogos műhely

teljes berendezéssel együtt szabadkézből **eladó.** 778

Bővebbet PIKING ügynöknél V. Bečkerek.

Szoptatósdatát

keresek 1 hónapos gyermek mellé, egy nagyobb uriház részére jó fizetés mellett, Beogradba.

779

PIKING ügynök Vel. Bečkerek.

Keresek lehetőleg május 1-re

kovácsot

ki egyúttal gépész is, Özv Draxler Ferencné nagy-kikindai gazdaságába. 782

Ajánlkozók forduljanak Szöllősy Béla intézőhöz Velika Kikinda.

Jókarban levő, könnyen lebontható és elszállítható, 6 helyiségből, u. m. nagy étkező, üvegezett veranda, előszoba, szoba, konyha és éléskamrából álló, részben favázás (Riegelbau), részben tiszta fából készült, jó ajtók és ablakokkal ellátott, most kintin, de lakásul is használható épület, valamint vendéglősök részére alkalmas étkezési edények és felszerelési tárgyak, valamennyi helyt Veliki Bečkerek

eladók 768

Cim a kiadóhivatalban.

Elsőrendű gyümölcsiz

saját gyártmányu, 50%-os cukortartalommal, ajánljuk a legolcsóbb árakon. ....

Csomagolva 11 kg os bádogvedrekben. ....

Ambrozia Cukorkagyár Rt.

Veliki Bečkerek. 83a

Telefon 329.   Telefon 329.

Krausz Gyula

Veliki Bečkerek. Gundulityeva (Toldy Ferenc) utca 7. szám.

Gép-, motor és autójavitó műhelyei, vas- és fémöntődéje, vízvezetékcsatlakozási vállalata legmodernebb felszereléssel. 865

Vállalja minden szerkezetű gőzgép, motor és szivattyutelepek szerelését és javítását, jéggyárak üzembehelyezését és üzemfentartását, vas- és fémmegmunkálást. Gyors és szolid munka. Olcsó árak.

HASZNÁLT

irodai butorok, szekrények, ruhafogasok, előszobaberendezés megvételre kerestetik. 661

Cim a kiadóhivatalban.

Eladó egy hatjáratu

gőzmalom

2 vagon örlőképességgel, közvetlen vasút mellett a bečkerek-vršaci vonalon. 747

Cim a kiadóban.

Varrónő felvétetik!

Állandó munka, jó fizetés!

Özv Theiszné Miletityeva (Temesvári) u. 13. 776

Ugyanott betét és csipke bedolgozása endlizzéssel elfogadtatik. ....

Alig használt modern butorok

ugymint: ágyak sodronybetéttel és matraccal, éjjeli szekrények, ruhaszekrények és ottománok. **jutányosan eladók.**

769 Cim a kiadóhivatalban.

Alapítva 1885.   Telefon 234.

Első S. H. S. 646

fa- és acélredőnygyár

mindennemű épület- és műlakatosmunkálatok, napellenzők, vasablakok, detektívraecok, ajtócsukók, szellőzők és feivonók készítése.

Bernold Szilveszter

lakatosáru és redőnygyára

Novi Sad. Gázgyárral szemben.

Telefon: 2-42.   Sürgőnycim: Agrárbank.

Torontáli Agrárbank Részvénytársaság
Veliki Bečkerek

Telefon: 2-42.   Sürgőnycim: Agrárbank.

Fűszer-, Gyarmat- és Áruosztálya

Ajánljuk állandóan új wieni, laibachi, zagrebi és trieszti áruikat, azonnal szállíthatók, raktárról a legolcsóbb napiárakon:

Az összes fűszer- és gyarmatárak (tea, csokoládé, hollandi Eidam, Parmezan és más sajtok

Déli gyümölcsök: narancs, citrom, füge (zsák- és koszorufüge), carobbi (szentjánoskenyér), mogyoró, mandula, datolya, szilva.

Málnaszörp palack és hordóból kimérve.

Szardínia, szardella (2 és 3 kilós dobozok), sós szardella (10 kilós vödrökben) **salmon és egyéb konzervek.**

Francia és belföldi cognac és pezsgő, eredeti francia Cointreau, hollandi és Patria likörök (Levert & Schudel hollandi különlegességek), **maraschino, Benediktiner, szilvórium, törköly, borovicska és barackpárlatok, fehér és vörös palackborok.**

Finom francia tábla(étkező)olaj.

Ab raktár azonnal **la orosz petroleum** 200-300 kg vashordókban. Hordóvételnél 25 korona. Nagyobb vételnél megállapodás szerint.

Stollwerk-féle tejkarameilla, töltött csokoládé, legfinomabb cukorkák, Schmidt Viktor és Fia wieni és angol cukorkészítmények.

Belistyei ecetsav gyári plombával. Svédgyufa.

Aetznatron, ammoniakszóda.

Rövidárucikkek (W. Prym-áruk nagy választék a legolcsóbb árakkal)

Droguáruk (szappan, fogkrém és fogpor, parfüm, Diana sósborszesz stb).

Motor-, gép- és hengerolajok, sárga kocsikenőcs

Festékek, lakkok, padlóviaszok a legnagyobb választék.

Minium, továbbá fénymáz (Silberglätte).

Alabástromgipsz (fogorvosoknak).

Asztalosenyv.

Szpongya a legnagyobb választék.

Occasio! Friss áru!

Porcellán

12 mély, 12 lapos, 12 kis izléses fehér tányér és 12 szép pohár } 600 K

szállítja az összeg előzetes beküldése ellenében gondos ingyen-csomagolásban.

Könyvkötők

figyelmébe;

míg a készlet tart, kapható: **Előzék** (Vorsatz), **chagrin**, **vászón** (Leinen), **márvány** (Marmor) és staniol papírok.

Mintákat kérésre küldünk.